

Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2027-2035

Vedtatt i kommunestyret 03.02.2026

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning.....	3
1.1 Formål med planprogrammet	3
1.2 Lovgrunnlag	3
1.3 Forholdet til kommuneplanens arealdel	3
2.0 Bakgrunn	4
2.1 Nasjonale føringer og regionale føringer.....	4
2.2 Lokale forutsetninger.....	4
3.0 Formål med samfunnsdelen.....	5
4.0 Organisering og medvirkning	6
4.1 Prosjektorganisering.....	6
4.2 Medvirkning	6
5.0 Temaer og problemstillinger	6
6.0 Metodikk og prosess.....	7
6.1 Fremdriftsplan	7
6.2 Analysemetoder	7
7.0 Risikovurdering	8
8.0 Høring og sluttbehandling	9

1.0 Innledning

1.1 Formål med planprogrammet

Dette dokumentet er ikke en plan i seg selv, men en plan for kommuneplanen. Planprogram for kommuneplan har hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-13 og skal utarbeides etter reglene i § 4-1, samme lov. Planprogrammet skal redegjøre for formålet med planarbeidet og fastsetter rammer og prosess. Når det varsles planoppstart for planprosessen med samfunnsdelen, skal planprogrammet legges ut på høring og til offentlig ettersyn samtidig.

Planprogrammet skal:

- Trekke frem hva som blir viktige temaer i arbeidet, når og hvordan innbyggerne og andre kan medvirke i prosessen
- Angi en tidsplan for planarbeidet

Planprogrammet skal legges ut til høring og offentlig ettersyn i minimum seks uker før det fastsettes av kommunestyret.

1.2 Lovgrunnlag

Planprogrammet utarbeides i tråd med bestemmelsene i Plan- og bygningsloven (§ 4-1) og tilhørende forskrifter. Dette innebærer krav til medvirkning, høring og godkjenning av programmet.

1.3 Forholdet til kommuneplanens arealdel

Samfunnsdelen og arealdelen skal ses i sammenheng for å sikre helhetlig planlegging. Samfunnsdelen skal også inneholde en langsiktig arealstrategi som legger føringer for kommuneplanens arealdel. Denne vil bygge på allerede innarbeidede strategiske valg i arbeidet med ny arealdelplan. Mens samfunnsdelen omhandler strategier og mål, fokuserer arealdelen på fysisk arealbruk for å oppfylle disse.

Arealdelen vil revideres i 2028, etter vedtatt samfunnsplan, slik at målene og strategien samsvarer.

2.0 Bakgrunn

Kommunestyret vedtok i møte den 05.03.2025, sak 11/2025, Planstrategi Engerdal kommune 2025-2028. Planstrategien fastsetter at kommuneplanen skal revideres, med vedtaksår 2027.

Siden vedtak av gjeldende kommuneplan (samfunnsdel 2018-2029), er det flere endringer i Engerdalssamfunnet som bør innarbeides i planen.

2.1 Nasjonale føringer og regionale føringer

Planprogrammet bygger på nasjonale forventninger til kommunal planlegging, statlige planretningslinjer, regionale planer og internasjonale forpliktelser som FNs bærekraftsmål.

2.2 Lokale forutsetninger

Kommunens sosioøkonomiske profil, befolkningsutvikling og erfaringer fra tidligere planer danner et kunnskapsgrunnlag for arbeidet med samfunnsdelen. Dette gir innsikt i både ressurser og strukturelle utfordringer kommunen står overfor, og tydeliggjør behovet for målrettede og langsiktige prioriteringer.

Engerdal kommune står overfor utviklingstrekk som blant annet preges av demografiske endringer, herunder en aldrende befolkning, begrenset tilflytting og press på arbeidskraft og kompetanse i enkelte sektorer. Samtidig gir naturressurser, sterke lokalsamfunn og frivillighet, samt potensial innen næring, reiseliv og bærekraftig ressursforvaltning, viktige muligheter for videre utvikling.

Samfunnsdelen skal bidra til å møte disse utfordringene gjennom helhetlige strategier som styrker attraktiviteten som bosted, sikrer gode og bærekraftige tjenester, og legger til rette for verdiskapning og samfunnssikkerhet i et langsiktig perspektiv.

Med utgangspunkt i politiske program og gjeldende kunnskapsgrunnlag får kommunestyret anledning til å vurdere og oppdatere både prioritere satsningsområder for valgperioden og langsiktige strategiske grep. Samfunnsdelen skal dermed fungere som et felles styringsverktøy for politiske valg, administrativ planlegging og samarbeid med innbyggere, næringsliv og frivillige aktører.

3.0 Formål med samfunnsdelen

Kommuneplanens samfunnsdel skal være det overordnede strategiske styringsdokumentet for Engerdal kommunes utvikling. Planen skal gi tydelig retning for hvordan kommunen møter langsiktige utfordringer og utnytter sine muligheter, innenfor rammen av bærekraft, samfunnssikkerhet og god ressursbruk.

Samfunnsdelen skal:

- Fastsette en felles visjon og tydelige satsningsområder for Engerdal kommune.
- Definere langsiktige hovedmål og strategier som svarer på kommunens demografiske utvikling, tjenestebehov, nærings- og samfunnsutvikling.
- Legge til rette for bedre samordning mellom kommunens sektorer og styrke sammenhengen mellom planverk, økonomi og gjennomføring.
- Være et styringsverktøy for politiske prioriteringer og administrativ oppfølging, i tråd med innbyggernes behov, nasjonale føringer og regionale mål.

Gjennom samfunnsdelen skal Engerdal kommune tydeliggjøre strategiske veivalg knyttet til blant annet befolkningsutvikling, tjenestekvalitet, kompetanse, næringsutvikling, klima og miljø, samt beredskap og samfunnssikkerhet. Planen skal bidra til å sikre forutsigbarhet og helhet i kommunens utviklingsarbeid, og gi et tydelig grunnlag for videre planlegging og prioritering.

For å styrke sammenhengen mellom mål, tiltak og økonomiske prioriteringer benyttes Framsikt i oppfølging av planen. En revidert samfunnsdel er en forutsetning for å etablere en tydelig struktur med definerte satsingsområder, hovedmål og delmål. Dette gir et bedre grunnlag for forankring av temaplaner, delplaner og konkrete tiltak.

Gjennom tydelig mål, strategier og indikatorer skal samfunnsdelen legge til rette for systematisk oppfølging og rapportering. Dette gir kommunestyret og administrasjonen et bedre grunnlag for å vurdere måloppnåelse, justere kurs ved behov og følge utviklingen over tid gjennom kommunens årsmelding og øvrig rapportering.

4.0 Organisering og medvirkning

4.1 Prosjektorganisering

Planarbeidet ledes av en prosjektgruppe i samarbeid med kommunedirektør, sektorledere og samfunnsutvikler.

Styringsgruppe er formannskapet som planutvalg.

4.2 Medvirkning

Kommunen legger opp til bred medvirkning gjennom:

- Innbyggerdialog: møter, spørreundersøkelser og digitale plattformer.
- Barn og unge: egen medvirkningsarena som ungdomsråd eller gjennom barne- og ungdomsskolen.
- Næringsliv og frivillige: workshops og samarbeidsmøter.
- Ansatte i Engerdal kommune: mulighet til å delta i arbeidet og få et eierskap til det.
- Andre aktører (regionale myndigheter, nabokommuner og interesseorganisasjoner): saken sendes på høring.

5.0 Temaer og problemstillinger

Planen skal belyse utviklingen av Engerdals tettsteder og grender, med mål om levende lokalsamfunn, gode møteplasser og inkludering. Dette omfatter blant annet håndtering av deltidssinnbyggere, utvikling av landbruk og annen lokal næringsvirksomhet, folkehelseutfordringer og ivaretagelse av kommunens natur og friluftsområder, herunder områder med urørt natur.

Samfunnsdelen skal samle disse temaene i en helhetlig retning for utviklingen av Engerdal kommune. Kort sagt skal planen beskrive hvordan kommunen skal være å bo og leve i – i dag og i et langsiktig perspektiv – og gi et tydelig grunnlag for politiske prioriteringer og konkrete tiltak.

Følgende tema vil bli vurdert gjennom planprosessen:

(Listen er ikke uttømmende)

- Beredskap og totalforsvar

- Klima, natur og miljø
- Bo- og bli – lyst
- Næringsutvikling
- Folkehelse og livskvalitet
- Frivillighet

6.0 Metodikk og prosess

6.1 Fremdriftsplan

1. Oppstartsperiode: Utarbeidelse og høring av planprogram (nå).
2. Analysefase: Innsamling av data og utarbeidelse av kunnskapsgrunnlag (mnd 0-9).
3. Strategiutvikling: Formulering av mål og strategier (mnd 8-15).
4. Høringsfase: Utkast til samfunnsdel på høring (mnd 19-21).
5. Endelig behandling og vedtak (mnd 21).

6.2 Analysemetoder

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel skal baseres på et bredt og oppdatert kunnskapsgrunnlag. Dette omfatter både kvantitative og kvalitative analyser for å sikre en helhetlig forståelse av utviklingstrekk, utfordringer og muligheter i Engerdal kommune.

Datainnsamlingen vil bygge på relevante offentlige statistikkilder, herunder befolkningsutvikling, levekår, folkehelse, næringsstruktur, klima- og miljødata, samt statistikk knyttet til tjenestebehov og samfunnssikkerhet. I tillegg vil lokale undersøkelser, erfaringer fra tjenestene og eksisterende kommunale planer og utredninger inngå som en del av kunnskapsgrunnlaget.

Det vil videre benyttes dialogbaserte metoder for å sikre medvirkning og lokal forankring i planarbeidet. Dette kan blant annet omfatte innbyggerdialog, medvirkningsmøter, workshops, temabaserte møter og samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, næringsliv og andre relevante aktører. Særlig vekt legges på å involvere barn og unge, samt grupper som tradisjonelt deltar i mindre grad.

Det vil også benyttes svenario- og trendanalyser som grunnlag for strategiske vurderinger. Dette innebærer å se på forventede utviklingstrekk innen blant annet demografi, tjenestebehov, arbeidsmarked, klima og samfunnssikkerhet, samt hvordan ulike framtidsscenarioer kan påvirke Engerdal kommunes utvikling og prioriteringer.

Scenario- og trendanalysene skal bidra til å synliggjøre mulige veivalg, konsekvenser av ulike utviklingsretninger og behovet for omstilling over tid. Dette gir et bedre beslutningsgrunnlag for langsiktige mål og strategier, og styrker kommunens evne til å planlegge for usikkerhet og endrede rammebetingelser.

Kombinasjonen av statistisk kunnskap og dialogbasert innsikt skal bidra til å identifisere reelle behov, tydelige prioriteringer og realistiske strategiske veivalg for videre utvikling av Engerdal kommune.

7.0 Risikovurdering

I arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel er det identifisert enkelte risikofaktorer som kan påvirke kvalitet og framdrift i planprosessen. Disse følges opp gjennom forebyggende tiltak.

Manglende medvirkning

Det er risiko for lavt innbyggerengasjement og begrenset deltakelse i planarbeidet. For å redusere denne risikoen legges det vekt på tidlig og tydelig informasjon, samt bruk av digitale verktøy og tilpassede medvirkningsarenaer.

Ressursmangel

Begrensede personal- og tidsressurser kan medføre tidspress eller utfordringer knyttet til gjennomføring. Dette håndteres gjennom en tydelig tids- og ressursplan, samt prioritering av planarbeidet innenfor eksisterende rammer.

Uforutsette hendelser

Eksterne forhold eller uforutsette hendelser kan påvirke framdrift og gjennomføring av planprosessen. For å håndtere dette legges det opp til fleksibilitet i planleggingen og mulighet for justering av fremdrift ved behov.

8.0 Høring og sluttbehandling

Planprogrammet sendes på høring til berørte aktører i henhold til lovens krav. Kommentarer og innspill vurderes og innarbeides før politisk behandling.